

Het Netflix-waardige leven van Floris V

De tombe van Floris V. Het tragische einde van de graaf van Holland.

Henk 't Jong (Omniboek, Utrecht 2021), 256 blz., € 20,00

De tombe van Floris V bevat volgens de achterflap 'ingrediënten voor een moderne televisieserie'. Dat klopt, want aan hectiek, dynamiek en dramatiek tijdens het leven van Floris V (1254-1296) was absoluut geen gebrek. Zo sterft anderhalf jaar na zijn geboorte zijn vader, Willem II (1227-1256), niet alleen graaf van Holland, maar ook rooms-koning van het Duitse Rijk. Onder winterse omstandigheden trekt die naar West-Friesland 'om er eens en voor altijd met zijn opstandige onderdanen af te rekenen'. Hij rekent echter niet op een hinderlaag, zakt met zijn paard door het ijs en wordt 'afgemaakt'.

'Zonder de bemoeienis van een tutor kan de twaalfjarige graaf de scepter zwaaien over Holland, Zeeland en nog een paar landen'

Kort daarvoor heeft zijn moeder nog een andere traumatische ervaring. Op reis in Duitsland wordt zij met haar gevolg gevangengenomen en in een burcht boven op een berg gegijzeld. Boeiend filmmateriaal leveren ongetwijfeld ook de intriges aan het hof op. Bijvoorbeeld om het voogdijchap over Floris V met achtereenvolgens als 'ruwaard' Floris de Voogd, die al heel snel in een riddertoernooi het loodje legde, Aleid, een jongere zuster

van zijn vader, en graaf Otto II van Gelre, die er zelfs een veldslag met verlies van 'nogal wat volk' voor over heeft.

In de volgende afleveringen, mocht er ooit een serie komen, zal vooral de piepjonge graaf als hoofdpersonage optreden. In 1266 namelijk wordt hij twaalf en mag hij zich 'volwassen' noemen. Zonder de bemoeienis van een tutor kan hij nu de scepter zwaaien over Holland, Zeeland en nog een paar landen. Inhoudingstochten, het verstrekken van rechten en gunsten, bemiddelingen bij conflicten op zijn grondgebied, waarbij zijn handreikingen aan het gewone volk weer tegenacties uitlokken, enzovoort; er gebeurt van alles. De regisseur die de klus ooit zou willen klaren, zal zonder meer keuzes moeten maken. Ook volgt er het huwelijk vijf jaar later met de dochter van een Vlaamse graaf, Beatrijs van Dampierre (1253-1296). Bij haar krijgt hij maar liefst negen kinderen, die hij, met uitzondering van zijn laatste zoon, allemaal overleeft. Over drama gesproken! Verder moet opnieuw de strijd tegen de West-Friezen in beeld worden gebracht. In 1282 krijgen zij in vier veldslagen genadeloos klopt. Ook de opgraving van het skelet van zijn vader, dat 'onder de haard in een huis' in een Noord-Hollands dorp

begraven ligt, en de bijlegging in het graf van zijn moeder in de Middelburgse abdijkerk zullen zonder meer frappante scènes opleveren. En wat te denken van de slotaflevering, hoewel die voor velen weliswaar schokkend, maar niet verrassend zal zijn. Immers vroeger op school, althans op mijn basis- en middelbare school, werd deze er met jaartal en koeienletters als het ware ingestampt. '1296, Floris V door de edelen vermoord.' Aanstichter is volgens de auteur de Engelse koning, verbolgen over het feit dat de graaf in zijn conflict met Frankrijk zich tegen hem heeft gekeerd. Via een tussenpersoon lukt het hem onder leenmannen in Holland en Utrecht samenzweervers te vinden, die nog met rancuneuze gevoelens en 'voldoende gekwetste trots' rondlopen. Daarnaast betwijfelt 't Jong of de moord met voorbedachten rade is uitgevoerd. Hij denkt eerder dat de ontvoerders in paniek zijn geraakt. En dan is er nog de nasleep met de balseming. Van het stoffelijk overschot verdwijnen de ingewanden in een tombe (hoewel dat volgens de schrijver niet kan worden bewezen), die zich nog altijd in de Laurenskerk in Alkmaar bevindt.

Uiteraard zal historicus Henk 't Jong de biografie niet hebben geschreven met in zijn achterhoofd de realisatie van een Netflix-serie. Wel omdat, zoals hij in zijn voorwoord schrijft, in juni 2021 Floris V ten onrechte uit de Canon van Nederland is geschrapt, waardoor er 'een gat gaapt' tussen *Hebban olla vogala* (circa 1075) en *De Hanze*. Hij vreest dat in de geschiedenislessen op school de totstandkoming van het graafschap Holland, de riddertijd en Floris V er ten onrechte zeer karig vanaf komen. Mijns inziens heeft de auteur de lacune met het levensverhaal van 'der keerlen god', waarvoor hij in tal van middeleeuwse teksten heeft moeten graven, op voortreffelijke wijze ingevuld. En wie weet komt er nog eens een tv-serie met zijn boek als leidraad!

Gert Moleman ■